

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Jméno autora: Mgr. Vlasta Kollariková

Datum vytvoření: 09.03.2013

Číslo DUMu: VY_32_INOVACE_12_OSVZ_ZSVa

Ročník: I.

Vzdělávací oblast: Společenskovědní vzdělávání

Vzdělávací obor: Základy společenských věd

Tematický okruh: Praktická filozofie a filozofická antropologie

Téma: Základní filozofické myšlenky ve vývoji společnosti, Novověká filozofie

Metodický list/anotace:

Prezentaci lze využít k doplnění učiva a k poznámkám do sešitů, v závěru zařazeny pojmy

Novověká filozofie

2.pol. 17.st.-1.pol.19.st.

Řešení gnozeologické otázky a dva směry ve F, osvícenství

Řešení gnozeologické otázky, racionalismus a empirismus

- 1. **Racionalismus**: v hledání priorit klade na první místo v poznání **rozum**; hlavní představitel **René Descartes**:
 - *francouzský filozof, matematik a fyzik*
 - *žil v 17. století*
 - *cestoval po Evropě*
 - *pozván švédskou královnou*

Descartův nejznámější výrok

- „COGITO ERGO SUM.“ (**Myslím, tedy jsem**)
- Francouzský filozof, matematik a fyzik, o čtyři roky mladší než Komenský, setkali se v Leidenu (Holandsko), názorově se nakonec rozešli.

(Baruch Spinoza,
jeho následovník)

Empirismus (senzualismus)

- z lat. empirie = zkušenost; sensus = počitek
- Součástí empirismu je senzualismus, protože se jedná o smyslovou zkušenost.
- Hlavní představitel: **JOHN LOCKE**, anglický filozof, který tvrdí, že „Nic není v rozumu, co před tím nebylo ve smyslech.“ Dále zavádí nové pojmy, např. tabula rasa a metodu indukce.
- Následovníci: David Hume, George Berkeley

Osvícenství a shrnutí pojmů

- **Osvícenství**: myšlenkové hnutí v západní Evropě v 18.století, jeho základem je tzv. osvícený rozum; navazovalo na renesanci, přineslo nové principy etické i estetické, myšlenky rovnosti, svobody, demokracie, dodržování lidských práv. Jeho představitelé (osvícenci) prosazují vzdělání, nové metody ve výchově, ostře vystupují proti tmářství církve, a také proti útlaku.

Pokuste se vlastními slovy definovat
následující pojmy:

- Gnozeologie
- Racionalismus
- Empirismus
- Senzualismus
- Tabula rasa
- Osvícenství

Zdroje. Literatura

HALS, Frans. *Portrét René Descartes* - *Wikipedie.cz* [online]. [cit. 2.5.2013]. Dostupný na WWW:

[http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Frans Hals - Portret van Ren%C3%A9 Descartes.jpg](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Frans_Hals_-_Portret_van_Ren%C3%A9_Descartes.jpg)

HLADÍK. *Společenské vědy v kostce*. Havlíčkův Brod: Fragment, 1996, ISBN 80-7200-044-6.